

Zdravlje i sustav zdravstva: izazovi i mogućnosti

U duhu Božića ovim brojem ne želimo produbljivati jaz između lokalnih i nacionalne razine upravljanja te otvarati „bolne rane“ hrvatskog sustava zdravstva. Sasvim obrnuto. Odabranim priložima u ovom broju *Epohe zdravlja* prikazat ćemo mogućnosti suradnje u području unapređenja i očuvanja zdravlja te odgovarajuće podjele poslova između politike i profesije vezano uz zdravlje i sustav zdravstva. Autori priloga koje u ovom broju objavljujemo, različitih su profesija, većina njih članovi gradskih i/ili županijskih timova za zdravlje, eminentni liječnici raznih specijalnosti i zdravstveni djelatnici iz Hrvatske i svijeta, koji svaki u svom segmentu djelovanja imaju (dio) slike zdravlja i sustava zdravstva. Moj je posao glavne urednice bio *uokviriti* njihove slike zdravlja i sustava zdravstva u *veliku sliku* iz koje možemo izvući pouke i uočiti otvorene mogućnosti za jačanje buduće suradnje. Kao što smo već istaknuli (u 17. broju *Epohe zdravlja*), da bismo povezali zdravlje i sustav zdravstva, intervencije

moramo planirati i provoditi simultano kroz tri razine djelovanja: djelujući na društvene odrednice zdravlja, provodeći javnozdravstvene intervencije te pružajući potrebama stanovništva primjerene usluge kroz sustav zdravstva. Širi pristup zdravlju kroz društvene odrednice zdravlja (socijalno-ekonomski, okolišni, društveni faktori), koji negujemo u okviru rada Hrvatske mreže zdravih gradova, ovdje je prikazan kroz modele dobre prakse Grada Zagreba – *Gradske vrtove i Poticanje i unapređenje zapošljavanja*. Slijede prikazi modela dobre prakse naših gradova i prilozi s radionica održanih povodom proslave devedesete godišnjice djelovanja Škole narodnog zdravlja *Andrija Štampar* Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji govore o korištenju novih tehnologija u procesu izgradnje i jačanja roditeljskih vještina (SPAHCO projekt, Varaždin), o potrebi uvođenja standardiziranog i sustavnog pristupa u praćenju razvoja djece, uspostavi modela rane intervencije te zaštiti duševnog zdravlja u zajednici. O tome koju ulogu mogu imati bolnice u unapređenju zdravlja

i zajednice i svojih djelatnika, govore prilozi Opće bolnice Našice i Kliničke bolnice Sveti Duh iz Zagreba (dvije članice naše nacionalne Mreže bolnica koje promiču zdravlje). Prikaz rada Studentske sekcije za javno zdravstvo i *Spasimo život na vrijeme* govore o aktivnostima studenata medicine na ŠNZ *Andrija Štampar*. Prikaz rada Registra za rak RH i Palijativne skrb u gradu Zagrebu govore o značaju monitoringa pojavnosti malignih bolesti te kvalitetnoj skrbi vezano uz kraj života. O podjeli poslova između politike i profesije govore prezentacije naših pozvanih gostiju, dugogodišnjih prijatelja i suradnika. Profesor John Middleton je prikazao britanski model organiziranja profesionalnog javnog zdravstva (kroz Britansko kraljevsko liječničko društvo za javno zdravstvo) i izazove suradnje s nacionalnom vladom. Gospođa Milka Donchin, nacionalna koordinatorica Izraelske mreže zdravih gradova iz Hadassah Škole javnog zdravstva, otvorila je pitanje *Jesu li gradonačelnici Zdravih gradova zaista predani ideji zdravlja?* Profesor Rudolf Karazman iz Beča polemizira na temu *Starenje zaposlenika – problem ili prilika?* Dr. Brian Robie iz Sjedinjenih Američkih Država aktualizira vodeći izazov današnjice *Kardiovaskularne bolesti: gdje smo i što možemo učiniti?*, dok nas doktor Yoel Donchin iz Bolnice Hadassah Medicinskog fakulteta Hebrew University vodi kroz četiri milenija *Kratke povijesti javnog zdravstva*. Uz najbolje želje za predstojeće blagdan e i obećanje da (s dobrim radom) nastavljamo i u 2018. godini dozvolite mi da vam prije svih drugih čestitam tridesetogodišnjicu djelovanja Zdravih gradova u Hrvatskoj i Europi.

Prof. dr. Selma Šogorić
nacionalna koordinatorica Hrvatske mreže zdravih gradova
ssogoric@snz.hr

